

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XVIII. — Izdan in razposlan dne 6. maja 1884.

59.

Dopustno pismo od 3. aprila 1884,

za lokomotivno železnico: a) od Dunaja v Stammersdorf, b) od Floridsdorfa v Gross-Enzersdorf.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je firma lokomotivne fabrike Krauss et Comp. zaprosila, da bi ji se dala dopustitev ali koncesija v delo in rabo lokalne železnice od Dunaja na eni strani v Stammersdorf, na drugi v Gross-Enzersdorf, ki se ima deloma izvesti kot cestna (za cesto uporabna) železnica (parni *tramway*), vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovani družbi po postavi o dopuščanji železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) in od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180) to dopustitev podeliti tako le:

§. 1.

Dajemo firmi Krauss et Comp. v Mnihovem in Linci pravico narediti in uživati lokomotivno železnico, ki se ima izvesti kot lokalna železnica (parni *tramway*) s pravilno medkolesno širino, namreč:

(Slovenisch.)

- a) od Dunaja (II. okr.) na Floridsdorf in Gross-Jedlersdorf v Stammersdorf, in
- b) od Florisdorfa na Neu-Leopoldau, Kagrau, Hirschstetten, Asparn n. D. in Essling v Gross-Enzersdorf.

Dalje je koncesionarjeva dolžnost, na zahteve državne uprave nadaljevti pod b) navedeno železnico od Gross-Enzersdorfa v Orth, in narediti krili istega Kagrau čez državno cesto in cesarjevič Rudolfov most na Dunaji in pa od Kagrau v Leopoldau v tem slučaju, ko bi po mnenji trgovinskega ministerstva bila za promet resnična potreba, omenjene proge izvesti, in če se zagotovi primere donos od njih.

§. 2.

Železnicam, ki so predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitve od štempljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in vršbe do časa, ko se začne vršba vožnje, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravo železnice do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitve od štempljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic z interimalnimi listi vred, kakor tudi od presnemsčine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;
- c) oprostitve od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitve od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štempeljskih pristojbin kuponom in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnili vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let od dne današnjega.

§. 3.

Koncesionar je dolžen, delo dopuščenih železnic precej začeti, ko mu se podeli dovoljenje za delo, in najdalje v enem letu od današnjega dne dokončati, dodelane železnice precej v občno službo izročiti ter vožnjo po njih ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

V §. 1 navedeno nadaljevanje in krili proge pod b) imenovane v Gross-Enzersdorf narediti je in v službo dati leto dni po tem, ko koncesionar dobode dotični nalog trgovinskega ministerstva.

Da bode zgornjega roka za delo držal se, dolžen je koncesionar državni upravi dati varnost, položivši kavcijo v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

§. 4.

Da izdela dopuščene železnice, priteza se koncesionarju pravica razlastitve (razsvojitve) po določilih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se koncesionarju dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, ki bi se imele narediti do posameznih obrtniških zavodov, in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 5.

Koncesionarju se je ob delu in rabi dopuščene ceste držati tega, kar ustanavlja dopustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar vелеvajo semkaj meréči zakoni in ukazi zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od. 1852 št. 1) in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se vršbe ali vožnje same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vožnje in dotičnih dodatnih ukazih v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarju priteza se pravica, s posebnim odobrenjem državne uprave in pod uveti, ki jih ona postavi, narediti delničarsko družbo.

Družba, katera se napravi, stopi v vse pravice in dolžnosti koncesionarjeve

Družbena pravila in obrazci delnic (akcij), ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državne uprave.

Predstvene obligacije ne smejo se izdajati.

Vso napravno glavnico bode po črteži, ki ga odobri državna uprava, razdolžiti še doler traja koncesija.

§. 7.

Gledé koncesijoniranih železnic ima koncesionar dolžnost, v slučaju mobilizacije in vojske, vršbo železnice vsak čas brez pravice do odškodbe ustaviti toliko časa in v toliko, v kolikor bi vojaško oblastvo za potrebno spoznalo za premikanje vojaških krdel ali druge vojaške operacije po javnih cestah, katere te železnice rabijo.

§. 8.

Transporti vojakov naj bodo po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in o polajšilih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri železnici cesarice Elizabete stoječi v državni vršbi.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in pri glednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žandarstvo, ter po vojaško osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionar se zavezuje, pristati na dogovor med avstrijskimi železnocestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za vojaške Transporte in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških transportih, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih, ter

tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dogovor o transportu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob troških vojaške blagajnice.

Tako je tudi dolžan pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških transportih in na propis o vojaških transportih po železnicah.

Te dolžnosti koncesijonar ima samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi biti zvršljivo, o čemer razloka pristoji trgovinskemu ministerstvu.

Koncesijonar se zavezuje, da se hoče pri oddajanju služeb v zmislu postavo od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 9.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, štejoč od današnjega dneva, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija izgubila svojo moč, ako se ne bi dostal rok, v §. 3 ustanovljen o začetku in zvršetku delanja in začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^a, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 10.

Državna uprava si prihranja pravico, da more po izteku 25 let odkupiti koncesijonirano železnico, ko bode dodelana in v službo izročena.

Za zvršbo odkupne pravice naj veljajo naslednja določila:

1. Da se določi odkupščina, seštejé se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki dveh najslabejših let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se izračuni.

2. Ako bi vendar tako (točka 1) najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5% imenske napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo v dobi, dokler traja koncesija — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo.

3. Za odkupščino naj veljá tisti iznos, ki je primeren kapitalni vrednosti računsko najdeni na temelji pet odstotnih obresti letnih rent, kar jih do odkupa za izplačilo dospè.

4. Odkupščina se izplača brez razlike časa, v katerem se železnica odkupi, po izboru državne uprave ali v gotovem novci ali v državnih zadolžnicah, po ceni Dunajske borse, ki so je imele dan pred djanskim izplačilom.

5. Po cifri določeni resnični in tako tudi nominalni kapital v napravo potrebuje odobrenja državne uprave.

Gledé resnične napravne glavnice naj veljá to načelo, da se razen troškov na sestavo projekta, na delo in opravo železnice resnično uporabljenih in prav izkazanih, s interkalarnimi obrestmi po pet od sto, ki so bile med delanjem resnično izplačane, ne smejo v račun postavljati nikakešni drugi, po imenu nikaki troški za dobavo novcev.

6. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega vračila v last in užitek teh tukaj koncesijoniranih železnic z vsemi dotičnimi reči, naj bodo premične ali nepremične, tudi vozilnega parka in zaloge materijala, in pa vršbenega in pričuvnega zaloga, narejenega iz naprave glavnice, kolikor ti zalogi niso z odobrenjem državne uprave po svojem namenu celoma ali deloma uže uporabljeni.

§. 11.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščenih železnic, in vse premične in nepremične pritikline, tudi v dopustilnih uvetih navedenega vozilnega parka in zaloga materijala, in pa vršbenega in pričuvnega zaloga, narejenega iz naprave glavnice, kolikor ti zalogi niso z odobrenjem državne uprave po svojem namenu celoma ali deloma uže uporabljeni (§. 10).

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupijo železnice (§. 10), ostaja koncesionarju last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar ima denarjev terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katera je sezidal ali si pridobil vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 12.

Državna uprava ima pravico, uvériti se, da so dela železne ceste ter tudi vršbena oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje.

Ako se napravi delničarska družba, ima komisar, katerega postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za družbe načelništvo, ter k občnim zborom, in ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotné zakonom ali družbenim pravilom, oziroma kvarne državni koristi.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja, koncesionar ne plačuje v državno blagajno povračila, takisto se on odvezuje dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostore.

§. 13.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustnih uvetih ali v zakonih, poprijeti se naredeb, primernih zakonom ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči da je ista ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesijonarju pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstvu glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, tretjega dne meseca aprila, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem četrtem Našega cesarjevanja tridesetem šestem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pino s. r.

Dunajewski s. r.

60.

Postava od 7. aprila 1884,

o dovolitvi dodatnega kredita za troške evangeljskih velikih zborov Avgsburskega in helvetskega spoznavanja, ki so bili leta 1883 zbrani.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

V založbo v finančni postavi ne previdenega razhodka za leto 1883 dovoljuje se naslednji dodatni kredit:

Poglavje IX. Ministerstvo za bogočastje in uk.

Naslov 12. Prispevki za evangeljsko bogočastje.

§. 2. Podporna povprečnina evangeljske cerkve Avgsburske in helvetske spoznave.

Izredna potrebsčina za troške evangeljskih velikih zborov ali sinodov Avgsburske in helvetske spoznave 4.000 glđ.

Člen II.

Zvršitev te postave naroča se Mojemu ministru za bogočastje in uk in Mojemu ministru za finance.

Na Dunaji, dne 7. aprila 1884.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Conrad s. r.

Dunajewski s. r.

61.

Ukaz ministra za trgovino od 21. aprila 1884,

s katerim se izpreminjata v §. 3 II. oddelka B II in §. 26 I. oddelka B III začasnega reda plovstvu in porečni policiji za gornje-avstrijski in dolnje-avstrijski kos reke Dunave (Ukaz ministerstva za trgovino od 31. avgusta 1874, Drž. zak. št. 122).

Paragraf 3 II. oddelka B II (Določila za prevožnjo ladij veslenic in parnic pod Dunavskim mostom v Steinu) in §. 26 II. oddelka B III (Določila za Dunavski rokav ali kanal na Dunaji) v ukazu trgovinskega ministerstva od 31. avgusta 1874 (Drž. zak. št. 122), s katerim se je izdal začasen red plovstva in porečne policije za gornje- in dolnje-avstrijski kos Dunave reke, izpreminjata se sporazumno s ministerstvom za notranje reči in z ministerstvom za poljedelstvo takó ter bosta v bodoče glasila:

„§. 3. Ladje vlačénice, ki so pripete k vlačívkam ali parnicam obloženim s tovorom, ne smejo voziti se skozi odprtine mostovnih pol.

Kadar stoji voda do 1.3 m nad ničlo, smejo z vodo doli idoče parnice vlačíve in s tovorom obložene, samo z eno pripeto vlačénico hodoma prepeljati se.

A kadar voda stoji 1.3 m nad ničlo ali kadar je še višja, dolžne so iste, najprej zgoraj pred mostom vlak obrniti in tako vstopiti se proti reki, da pride pripeti vlak od parnice niz vodo, ter na to z vlakom, ki sme obsezati naj več dve privezani vlačénici ter ves skup 16 m največ širok biti, previdno izviti se skozi dotično odprtino.

§. 26. Po Dunavskem rokavu na Dunaji je plovstvo dopuščeno samo s takimi ladjami parnicami, katere je pristojno oblastvo našlo da so dobre za to.

Parnice smejo po Dunajskem rokavu reke Dunave kako drugo plovilo vlačiti samo, če oblastvo to posebej dovoli, in pri podeljevanji ali odbijanju te dovolitve ozirati se je v prvi vrsti na varnost prometa.

Pino s. r.

62.

Postava od 22. aprila 1884,**o konzulski sodni oblasti na Tuniskem.**

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Sodna oblast, pristojeca konzulom avstro-ogerske monarhije v Tunizu za vladništvo (regentstvo) tunisko moči je s cesarskim ukazom utesniti ali iz uporabe djati.

Zvršitev te postave je naročena Mojemu ministru pravosodja.

V Schönbrunnu, dne 22. aprila 1884.

Franc Jožef s. r.**Taaffe** s. r.**Pražák** s. r.